

har været foreslaaet paa dette Omraade. Der er jo navnlig den Omstændighed herved at bemærke, at det vil staa Kirketiendejerne frit for, naar Afløsningen har fundet Sted, Afløsningssummen er bestemt, at forlange at faa at vide, hvor stor en Sum der skal baandlægges til Vedligeholdelse af Kirken, og hvad dertil hører, saaledes at hvad der ikke baandlægges paa denne Maade, skal være til Kirketiendejernenes fri Raadighed. Det er en naturlig og ligefrem Regel, som her er optaget i Lovforslaget, og som det forekommer mig paa en heldig Maade.

Derimod maa jeg tilstaa, at jeg ikke er nogen Ven eller Beundrer af Lovforslagets 5te Afsnit, som konstruerer en Tiendeafløsningsbank. Jeg ser ikke rettere, end at denne Tiendeafløsningsbank bliver et ret overflødigt Institut. Det forstaar sig, der bliver en Del Embeder, der høre nogle ny Embedsmænd til, Direktør, Bogholder, Kasserer o. s. v., og fra det Synspunkt er der jo noget i det. Men i øvrigt maa jeg tilstaa, at jeg ikke ser, til hvilken Nytte det skulde være at have en saadan Bank, hvis Embedsmænd og Forretning i det hele skal betales ved Hjælp af Renterne af en Sum, som Statskassen henlægger, af 2 Mill. Kr. i Statsobligationer, som bære  $3\frac{1}{2}$  pCt. Rente. Det er altsaa i alt en 70,000 Kr., som kunne bruges, hvis man vil, dertil; er der noget tilovers, gaar det til Reservefonden. Der kan altsaa bruges en ret betydelig Sum dertil. Hvad vil denne Bank faa at bestille? Den vil netop faa det at bestille at tage imod Tiendeafløsningssummerne eller Renter og Afdrag af dem to Gange om Aaret og udbetale Renter og Afdrag for de udstedte Obligationer to Gange om Aaret. Selve Afløsningssummerne eller Renter og Afdrag af dem indkræves jo af Amtstuerne. Disse have Ulejligheden med at modtage den store Mængde af Beløb, større eller mindre, samle dem sammen og indsende dem to Gange om Aaret til denne Bank, og denne Bank udbetaler saa Renter og Afdrag til Obligationsejerne. Det er jo en ren Kassererforretning, og det er en Forretning, som meget vel kunde tænkes foretagen ved Overenskomst med en af vore Banker. Det kunde en af vore Banker meget vel besørge, og naturligvis for en meget billigere Penge. Udstykningen af tiendepligtig Ejendom, for hvilken Afløsningssummen nu er bleven tinglæst efter en saadan Lov som denne, vil ikke volde Vanskelighed, thi ogsaa det have kun Amtstuerne med at gøre; efter

at Landbrugsministeriet har approberet Udstykningen, og Fordelingen er sket af den Afløsningssum, der er lagt derpaa, faa Amtstuerne Underretning derom og beregne det hele, og det kommer ikke andre ved. Jeg ser derfor ikke, der er nogen særlig Grund til at have dette kostbare ny Institut. Hvis man siger, det er dog nødvendigt, for der maa være nogen, der udsteder disse Obligationer — der skal jo udstedes Obligationer, og det er netop det, som denne Bank skulde gøre — saa mener jeg, at det kan man dog nok komme ud over. Udstedelsen kunde f. Eks. finde Sted af Tiendekommissionen. Det var en overordentlig simpel Ting at gøre det, og det kunde nok lade sig gøre uden noget saa bekosteligt som denne Bank.

Dernæst er der Spørgsmaalet, om Staten skal garantere Renten af de af Banken udstedte Obligationer. Jeg ved ikke, om det er til nogen Nytte. Her er jo Tale om Obligationer, der ere funderede bedre end noget andet Papir, der kendes i det ganske Land, bedre end de bedste Kreditforeningsobligationer. De komme til at gaa forud for alle andre Papirer og faa en saa fortrinlig Sikkerhed, at der i og for sig ikke behøves mere. Naar man alligevel ønsker, at Staten skal garantere Renten, kan det følgelig ikke være for Indlandets Skyld, men kun for at skaffe Tilid til dem i Udlandet, for at lokke dette til at købe dem. Men det er et Spørgsmaal, forekommer det mig, om det er rigtigt stadig at bruge Statens Navn til at garantere disse store Summer. Vi have en stigende Statsgæld, vi have nylig optaget et Statslaan, et virkeligt Statslaan, men dette er jo ogsaa halvvejs et Statslaan, thi at garantere Renterne er i Virkeligheden at paatage sig en uendelig Forpligtelse, en Forpligtelse, som bliver ved, saa længe vedkommende Obligation er til. Det er altsaa en ret stor Byrde, der derved lægges paa Statskassen. Dette er et Punkt, jeg mener fortjener Overvejelse. Behøver man virkelig at gøre dette, og er det naturligt og rigtigt at gaa saa vidt? Til disse enkelte Bemærkninger med Hensyn til Lovforslagets Indhold skal jeg for Øjeblikket indskrænke mig.

Det, som er Hovedspørgsmaalet i Sagen, skal jeg nu sige et Par Ord om. Det er selvfølgelig Statens Bidrag, jeg tænker paa. I hvilket Omfang kan Staten gaa med til at yde Bidrag til en Tiendeafløsning? Som ærede Medlemmer ville vide, gaar Lovforslaget ud paa, at Staten skal yde  $\frac{7}{25}$  af Tiendens Kapitalværdi. Tien-